

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Veritates Christianæ Qvæ Modvm Exhibent Benè Vivendi Et Benè Moriendi

Balde, Hendrik

Ipris, 1689

§. 1. Rationi consonum est inimicos diligere.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56447)

quibus forsitan adhuc aliquando labentibus annis
afficiendus esses : verumtamen audi prius præ-
ceptum, quod & mihi & tibi, ceterisque mor-
talibus datum est.

Ego autem, inquit CHRISTUS (a) Dico
vobis, diligite inimicos vestros. Quasi di-
ceret, Præcepit vobis olim Deus, ut diligeretis
proximum : ego autem dico proximi nomine
intelligi inimicos quoque, nec solum dico & de-
claro; sed eadem auctoritate præcipio; ut dili-
gatis inimicos vestros; non quod velim ut dili-
gatis inimicitiam & malam voluntatem, quam
contra vos gerunt, sed ut propter inimici-
tiam, malamque voluntatem non desinat illi
homini, qui proximus vester est, bene velle.

Hoc est præceptum; quod nobis datum est
de diligendis inimicis nostris; intellige modo
quam rationi consonum, inimicos diligere.

§. I.

Rationi consonum est inimicos diligere.

HOc ipsum addiscere poteris ex his
quæ mox subjungam.

Primo multa sunt quæ inimicum tuum
amabilem reddunt. In eo est humana na-
tura, sunt & in eo non pauca, quæ na-
turalia, quæ supernaturalia bona, aliæque,
quæ indutriâ suâ acquisivit: cuncta hæc
faciunt illum amore dignum.

(a) Matth. 5.

Inficiari

Inficiari nequeo, in eo quoque esse pravam voluntatem, nec non inimicitias, quas contra te fovet; at majora profecto & plura in eo sunt bona, quàm hoc malum; illorumque Deus est auctor, hujus verò ipse homo; æquum igitur est, te propter id, quod minus est, non habere odio, quod majus est, tam multa scilicet bona, donave, quibus ornatus existis, plusque momenti apud te habere ea, que amoris, quàm quæ sunt odij causa.

Quemadmodum enim corporis infirmitas matris in filium amorem non imminuit, ita nec inimicitia minuire, aut extinguere debet amorem in proximum, qui CHRISTI membrum est non secus ac tu, quique antehac te dilexit, tibi que forsitan beneficia præstitit, & alia forte posthac præstiturus est. Si quidpiam odisse vis, odi ejus malitiam; eamque execrare, sed serva hominem incolumen, eumque amore prosequere.

Secundo dilectio inimicorum sic tibi præcipitur, ut ijs vicissim præcipiatur dilectio tui; commune etenim præceptum est & ad omnes omninò homines spectat. Diligite, inquit CHRISTUS, inimicos vestros; & rursus. Dimittite.

Deus, ut patet, non tibi soli præcepit,

ut tuis inimicis ignoscas, sed omnibus quoque alijs, quos injuriâ quondam affecisti, severissimè mandavit, ut tibi vicissim ignoscant. Jam verò quis non lubens uni alterive, ignoscat, ubi ceteri omnes, injurias sibi ipsis illatas ei condonare tenentur? Cum igitur inimicus tuus amorem, atque injuriarum condonationem tibi debeat, rationi planè consentaneum est, & illum à te diligere, injuriasque tibi illatas illi condonari.

Tertio. Fac inimicum tuum inurendo tibi contumeliam, enormem perpetrasse noxam, jam illius fortè seridè eum poenituit, adeoque est in amore apud Deum; tu verò, qui inimicitias, vindictæque sumendæ desiderium foves, totus Deo displices; non est igitur æquum te odisse hominem, quem Deus præ te diligit.

Quarto. Si quis te rogaret, an optas, ut Deus inimicos suos odio persequatur, eosque severè puniat? an verò mavis, illis à Deo ignosci, eosque diligere? haud dubiè responderes, postremum malim: etenim malè nobiscum ageretur, & vix misero mihi, qui innumeris prope peccatis Deum irritavi, si ea condonare, suosque inimicos diligere nollet.

Cum igitur longè præoptes, ut Deus
præ-

prævaricatoribus, infestissimis suis hostibus ignoscat, eosque diligat; æquissimum est, te quoque inimico tuo injurias, quibus te exagitavit, condonare, eumque amore prosequi.

Quintò. Deus, ejusque Sanctissima voluntas plus momenti apud nos habere debet, ut diligamus inimicum, eumque in gratiam recipiamus, quàm quævis alia causa inferior; sed frequenter inimicos in gratiam recipimus ob aliquod officium, quod nobis præstant, vel ob matrimonij vinculum, quod supervenit cum unâ ex consanguineis nostris, vel quia sibi ignosci petunt, vel ob alicujus amici deprecationem. Si igitur hæc inferiora tantùm apud nos valeant, rationi planè consentaneum est, oportere plus efficere Deum, ejusque voluntatem, propter quàm inimici diligendi sunt. Hoc velim altè in animum demittas.

Ephesion & Craterus Alexandro Regi ambo erant intimi; at non mediocris illos urebat æmulatio (alter enim præ altero cupiebat amari.) Hinc inimicitia, quas studiosè unumquemque celabant, donec negotiorum causa ambos pariter in Indias proficisci oportuit; tum enim eorum odium tam diù compressum & tacitum erupit in actum,

atque aded acriter exarserunt, ut fanda & nefanda alter alteri exprobraverit: à contumelijs ventum est ad acinaces, alterque alterum haud dubiè trucidasset, nisi à circumstantibus ambo fuissent inhibiti.

Rex quoque ingenti accitus clamore superveniens, aded acerbè illos pertrinxit, ut jusserit eos inire fædus jurejurando confirmatum, quòd posthac inter se essent amaturi, adjunxitque ambos adjudicatum se morti, si quando verbis aut gladijs se mutudò rursus impeterent, aut certè eorum alterum, qui rixarum aut pugne fuisset auctor.

Hæc regis verba horum nobilium animis tam altè infederunt, ut ex eo die vixerint inter se conjunctissimi.

Si itaque auctoritas Regis, qui non nisi homo erat, tantum valuerit ad pacandos binos illos nobiles aded inter se dissidentes, ut omnis spes concordiaè ipsis præclusa videretur; quantum momenti, necesse est, habeat auctoritas Dei, Regis Regum, nec non reverentia ei debita, ad mitigandos nostros animos, qui diù nocèntique vindictam spirant? porro quid Reges memoro? natura quippe nos docet, non exigam testificationem honoris adversus eos esse adhibendam: haud igitur illis mihi

opus est; firmiori utar argumento, quod experientia quotidiana comprobat.

Senator quispiam, aut quis alius mediocris etiam notæ atque auctoritatis vir, unum aliquem vindictam spirantem his adoritur verbis. Quid audio de te? hæc ut ita sint? intelligo enim inimicitias te fovere adversus tuum vicinum, neque te salutatum velle eum resalutare, neque dignari alloquio, quin imò gravem in eum te meditari ultionem. Audi, quid tibi dicam. Cave ultra hunc diem differas, curavi huc accersiri vicinum tuum, opperiamur illum, continuò hîc aderit, hodiè cum eo inibis pacem; jubebo promi vinum, inter vos propinabitis, atque in mutuos ruetis amplexus; neque, si sapias, tergiversare; non enim te fugit, quo loco apud me, & quanto mihi in amore semper fueris; nunquid quibuscunque potui rebus tibi præsto fui, operâ, consilio? quid? quod ne pecuniam quidem tibi unquam denegavi.

Quapropter si pacem inire recuses, scito fore, ut amicitia meâ excidas, ut beneficium tibi nuper præstitum adimam, ut munus quod modò vacat, & cujus collatio in mea est potestate, tibi non conferam, ut ad conjugium sat opulentum, quod, me

deprecatore, te obtenturum speras, nequaquam te promoveam; demique tibi polliceor, effecturum me, ut non pauci tuam officinam frequentare desinant.

His ille auditis, licet sub initium varia opponat, paulatim se flecti finit, & tandem multis adhuc verbis ultrò citròque habitis contrahit, ac demittit animum, cyathumque in manus accipit, & propinat inimico suo, in ejusque ruit amplexus, atque eum deinceps diligit ut amicum. Factum benè, laudo. At animum, quæso, adverte ad id, quod modò dicturus sum.

Deus, qui infinitâ pollet dignitate, atque auctoritate, quique nos antè omnem ævum dilexit, nos monet, atque ait. *Diligite inimicos vestros, nec non ultrà, & acrius nos urget. Dimittite, quòd si non dimiseritis, meâ haud dubiè excidetis amicitia, vobis occludam cælum, & in sempiternas flammâs vos præcipites dabo. Nos tamen his nequaquam perterriti, inimicis ignoscere, eosque diligere nolumus. Quid tibi videtur? nunquid id rectæ rationi repugnat?*

Iis, qui infano formosæ cujusdam puellæ amore capti sunt, sæpe graves contumeliæ non ab eâ dumtaxat, sed & ab alijs rivalibus inuruntur, quas hi ejus amore non gravatè

vatè ferunt, atque ex animo condonant:
& minùs in nobis efficiet amor Dei, cui
innumeris nominibus obstricti sumus,
quàm amor infirmi & imbecilli corporis,
ut injuriarum ab inimicis illatarum me-
moriàm omnem deponamus?

Inimus pacem (ut suprà memini) prop-
ter mediocrem auctoritatem hominis nos
ad eam adhortantis, minitantisque ni fiat,
leve malum, & minimè diuturnum; rationi
itàque prorsus consonum est, te deinceps
cum inimico tuo vivere conjunctissimè,
propter Dei non suadentis, sed proposità
æternæ damnationis pænâ, illud severè
præcipientis, infinitam auctoritatem.

Quid? quod leves & vix ullius momenti
rationes, ut suprà etiam memini, non raro
nos impellant ad infestissimorum nostro-
rum hostium dilectionem; æquissimum
igitur est, Deum ipsissimam rationem, om-
niumque humanarum rationum originem,
qui tibi apertè mandat, ut inimico tuo ig-
noscas, eumque diligas, plus apud te
valere.

Sextò. Inimicus tuus est etiam inimicus
Dei; cum enim tibi inferret injuriam,
eum quoque, ejus violans præceptum,
affecit injuriâ, & quidem longè atrocissi-
mâ; nihilominùs Deus illum amat non

secus ac ceteros inimicos suos, à quibus multò plura & majora passus est, quàm tu ab inimico tuo perpeffus fuisti, aut unquam patieris.

Præterea inimicos Dei innumeros reperire est; tot ævis labentibus erecta fuere falsorum deorum delubra in veri numinis contemptum: quid? quod quovis loco & momento gravissimis offendatur sceleribus: tui autem inimici admodum rari sunt, non nisi unus tibi est, ut famam accepi, & non nisi semel aut bis tibi damnum intulit.

Accedit inimicos Dei esse viles, & abjectos, merumque nihil, si ad eum comparentur; tuus verò inimicus humanam naturam præditus est, non secus ac tu, adeoque de se æquè dignus, quin imò te forte melior, & genere nobilior est.

Sileo inimicos Dei innumera ab ejus munifica manu accepisse beneficia (quis autem neget longè difficiliorem reddi amorem inimicorum, quos multis, prius quàm nobis infesti essent, officijs persecuti fuimus?) tuus autem inimicus non nisi uno aut altero à te affectus fuit beneficio, aut fortè nullo.

Si igitur Deus te infinitè major & excellentior inimicos suos diligit, qui tam multi,

multi, tam viles & abjecti sunt, & à quibus, post plurima etiam beneficia ijs prestita ad iram toties fuit provocatus; rationi planè consentaneum est, à te quoque inimicum tuum diligere, qui non nisi unicus est, & æquè dignus ac tu, & qui unà tantum alterave vice te offendit, cuique nihil obsequij antea præstiti, aut certè, admodum parùm.

At, inquires, Deus amat inimicos suos postquam illos peccatorum poenituit, illorumque supplices petivèrè veniam; meus verò culpam nequaquam est deprecatus. Hæc excusatio, crede mihi, nullius est momenti, quin vim argumenti mei auget; nam si ipse culpam non deprecetur, Deus illam pro eo deprecatur; in dè severè tibi mandat, ut illam ei condones; rationi itaque consonum est, plus apud te ponderis habere mandatum Dei, ejusque deprecationem quam pro eo facit, quam si tuusmet inimicus veniam petiturus genibus tuis accideret.

Hæc si necdum te moveant, validioris argumenti. Deus nutrit inimicos suos, licèt nullam etiamnùm rogaverint veniam, sinit solem, lunam, stellas ijs collucere, sinit quoque ventos spirare, lavas, aliosque terræ fructus maturescere
in

in commodum, & delectationem plurimorum improborum, & rebellium, isque multa alia confert beneficia, qui perire, ac fulmine percuti toties sunt promeriti.

Quin, quod majus est & animum tuum flectere, & permovere omninò debet, Deus his suis inimicis, & tibi pariter poenitendi, nec non vitæ pravæ corrigendæ tempus largitur, suisque donis caelestibus illos, teque excitat, & prior ad osculum pacis invitat, *Cum adhuc peccatores essemus,* CHRISTUS pro nobis mortuus est, inquit S. Paulus.

Mortuus? animam suam pro nobis posuit? & tu inimico tuo negas alloquium, & domus tuæ frequentationem, omnemque ei amicitiam renuntias; quin, si in tua id foret potestate, fortunas ejus everteres, eumque ad internecionem deleres; & quanvis supplex genibus tuis advolveretur culpam deprecaturus, forsitan ne tum quidem illam ei condonares. Quis hunc agendi modum probet? quis asserere audeat cum ratione illum consentire?

Cuncta hæc demonstrant, rationi plane consonum esse, inimicum tuum à te diligere; audi porrò, quàm sit utile.